

[Landbrugsministeren]

regering nedsatte i 1975 et sagkyndigt udvalg med den opgave at vurdere forudsætningerne for og konsekvenserne af en ekspansion af den animalske produktion. Udvalget vurderede, at det ville være realistisk at satse på en stigning på 3 pct. pr. år i husdyrproduktionen. Forudsætningerne for at nå dette mål var efter udvalgets opfattelse en generel omkostningsdæmpende politik – som regeringen f.eks. for tiden er ved at gennemføre – og en sænkning af renteniveauet. Desuden anbefalede udvalget en række selektive støtteforanstaltninger og en ændring i landbrugsloven.

Regeringen gik ind for betænkningens sigte, og mange af udvalgets forslag blev gennemført. Rammerne for moderniseringsloven og for loven om udlån til yngre jordbrugeres etablering er blevet forøget flere gange. Der er ydet tilskud til bygningsinvesteringer og til dræning og vanding. K-låneordningen med statsligt kurssikrede udlandslån blev indført og siden forbedret, så der i 1979 er udlånt 750 mill. kr. til landbruget i de såkaldte K-lån. Generationsskiftet fremmes gennem en lettelse af kapitalvindingsskatten i familiehåndler. Den målrettede landbrugsforskning er styrket med særlige bevillinger til bygningsforskning og afsætningsfremmende forskning. Generelt har landbrugsforskningen bidraget til en væsentlig stigning i produktiviteten i landbruget. En del af den amtskommunale grundskyld er blevet tilbageført til anvendelse især til afsætningsfremmende formål. Landbrugets forædlings- og afsætningsvirksomheder nyder desuden godt af de midler, der anvendes til generel eksportstøtte og produktudviklingsordninger.

Endelig er landbrugsloven blevet ændret. De unge landmænd har derved fået lettere ved at overtage ejendomme til en pris, som driften i hvert fald bedre end tidligere kan forrente. Nedlæggelsen af bæredygtige landbrug blev forhindret, og der blev indført et afsnit om fysisk planlægning, således at vi kan opnå en bedre udnyttelse af de begrænsede jordressourcer, som vi råder over.

Alle disse foranstaltninger har medvirket til en forøgelse af husdyrproduktionen. Ønsket om en stigning på 3 pct. pr. år blev mere end opfyldt. Det er især svineproduktionen, der er steget. Udviklingen i Danmark har derfor ikke været i modstrid med bestræbelserne inden for EFs landbrugspolitik for

at opnå en bedre balance på markederne for især mejeriprodukterne.

Hele stigningen i husdyrproduktionen i Danmark er blevet eksporteret. Herved har landbruget ydet et stort bidrag til forbedring af betalingsbalancen. Således steg landbrugets nettovalutaindtjening med 2,5 mia kr. i 1977. I 1978 blev der lagt yderligere 3,7 mia kr. på, og for de første tre kvartaler af 1979 er landbrugets nettovalutaindtjening fortsat med at stige og ligger på ca. 1,8 mia kr. over samme periode sidste år. Herved er landbrugseksportens andel af den samlede eksport steget fra 32,5 pct. i 1976 til ca. 36 pct. i 1978. Beskæftigelsen i landbruget og de tilknyttede virksomheder er steget tilsvarende. Alene beskæftigelsen ved landbrugsbyggeri er i de senere år steget med næsten 10.000, og f.eks. inden for slagterierne er beskæftigelsen øget med ca. 2.000 bare i det forløbne år.

Regeringen er derfor meget interesseret i at opretholde væksten i husdyrproduktionen. Det, der er helt afgørende for, om det bliver tilfældet, er markedsudviklingen i udlandet sammenholdt med omkostningsudviklingen i Danmark. Generelt er markedsudsigterne gunstige. Det gælder især for svinekød. Desuden har de to danske devalueringer i september og i november forøget alle de fælles priser udtrykt i danske kroner med i alt 9 pct. Eksportindtjeningen vil med uændrede eksportpriser blive forøget tilsvarende. Alt tyder derfor på, at der er basis for en fortsat stigning i den animalske produktion.

Udviklingen i høstudbytterne i landbruget har i visse år været til gunst for indtjeningen i landbruget. Efter to tørkeår, i 1975 og i 1976, blev økonomien for de fleste landmænd rettet væsentligt op i 1977–78. Det er imidlertid en kendsgerning, at pris- og omkostningsudviklingen har været ugunstig i det sidste år; ifølge jordbrugsøkonomisk instituts regnskabstal for 1978–79 er bruttooverskuddet fra landbruget stort set opretholdt, men landbrugets renteudgifter er steget, således at indkomsten for landmandsfamilien i gennemsnit er faldet ca. 10 pct. i det forløbne år.

Der er imidlertid stor forskel på indkomsterne i landbruget. De højere, stigende renteudgifter betales især af nyetablerede landmænd og af andre landmænd, der har gennemført store staldinvesteringer i de senere